

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Закону про внесення змін до Закону України «Про місцеві державні адміністрації» та деяких інших законодавчих актів України щодо реформування територіальної організації виконавчої влади в Україні (реєстр. № 13124 від 20.03.2025)

За дорученням Голови Верховної Ради України Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування на засіданні 29 квітня 2025 року (протокол № 158) розглянув проект Закону про внесення змін до Закону України «Про місцеві державні адміністрації» та деяких інших законодавчих актів України щодо реформування територіальної організації виконавчої влади в Україні (реєстр. № 13124 від 20.03.2025), поданий народним депутатом України П.Фроловим та іншими народними депутатами України.

Метою прийняття законопроекту, як зазначено у Пояснювальній записці до нього, є створення правових основ для переформатування місцевих державних адміністрацій в органи префектурного типу з метою організації домірної системи забезпечення законності в діяльності органів місцевого самоврядування, забезпечення координації територіальних органів центральних органів виконавчої влади при реалізації державної політики на місцях з урахуванням положень Конституції України.

Законопроектом пропонується внести зміни до низки законів України.

Зокрема у Законі України «Про місцеві державні адміністрації» передбачається вдосконалення наявних положень щодо здійснення місцевими державними адміністраціями координації територіальних органів центральних органів виконавчої влади при реалізації державної політики на місцях:

- розширюються можливості впливу на керівників територіальних органів;
- запроваджується нагляд за законністю діяльності територіальних органів;

- запроваджується обов'язкова координація контрольної діяльності територіальних органів щодо органів місцевого самоврядування.

Також передбачається вдосконалення наявних положень про здійснення місцевими державними адміністраціями державного контролю за актами органів місцевого самоврядування шляхом запровадження обов'язкових заходів із запобігання порушенням законності в діяльності органів місцевого самоврядування; запровадження механізму забезпечення домірності державного контролю через координацію відповідної діяльності центральних органів виконавчої влади, їх територіальними органами, місцевих державних адміністрацій; встановлення строків реагування на порушення законності, врегулювання питань у досудовому порядку.

Крім того, пропонується внесення змін до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про центральні органи виконавчої влади» щодо їх узгодження із змінами у Законі України «Про місцеві державні адміністрації».

Водночас, аналіз змісту законопроекту дає можливість зауважити, що за задумом авторів державний контроль за законністю актів та посадових осіб місцевого самоврядування буде здійснюватися виключно за актами, що приймаються виконавчими органами сільських, селищних, міських рад та їх посадовими особами і лише на виконання делегованих повноважень.

Прийняття даного законопроекту, на думку його авторів, дозволить:

- продовжити децентралізацію, реформу місцевого самоврядування та територіальної організації влади;

- забезпечить перший етап реформатування місцевих державних адміністрацій в органи префектурного типу до наступного перерозподілу галузевої компетенції місцевих державних адміністрацій, майбутніх змін до Конституції України;

- врахувати положення статті 8 Європейської хартії місцевого самоврядування;

- виконати індикатор Плану для Ukraine Facility 2024 – 2027 «Набрання чинності законодавством щодо реформування територіальної організації виконавчої влади в Україні» реформа 1 «Просування реформи децентралізації» розділу «Децентралізація та регіональна політика».

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у висновку від 18 квітня 2025 року висловило зауваження до законопроекту з реєстр. № 13124. Зокрема щодо проблематики нормативного регулювання питання запровадження координаційного реєстру заходів державного контролю, нагляду, недостатнього змістовного наповнення механізмів його створення та функціонування, неповноти і незавершеності спроби

розмежування компетенції щодо здійснення державного контролю, нагляду між місцевими державними адміністраціями, центральними органами виконавчої влади та їх територіальними підрозділами, необхідності внесення взаємоузгоджених змін до інших актів законодавства (зокрема Кодексу адміністративного судочинства України), некоректності відображення норм щодо можливості здійснення Кабінетом Міністрів України або визначеним центральним органом виконавчої влади контрольних повноважень щодо забезпечення законності актів обласних рад тощо.

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації у висновку від 15 квітня 2025 року на проект Закону з реєстр. № 13124 наголосив на необхідності його доопрацювання, зокрема, з метою узгодження положень цього законопроекту із Законом України «Про публічні електронні реєстри».

Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу у висновку від 14 квітня 2025 року щодо відповідності законопроекту з реєстр. № 13124 міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та праву ЄС зазначає, що за своєю метою він не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та у рамках членства у Раді Європи, а також спрямований на виконання рекомендацій Європейської Комісії та зобов'язань України відповідно до Плану для Ukraine Facility. Водночас Комітет висловлює до даного проекту Закону низку зауважень та вказує про необхідність його доопрацювання.

За результатами слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань економічного розвитку на тему: «Стан виконання Плану України для програми Ukraine Facility у 2024 році та план заходів на 2025 рік», що відбулися 9 квітня 2025 року, учасниками слухань було запропоновано рекомендувати Парламенту забезпечити першочерговий розгляд законопроектів, визначених у Плані України на 2025 рік, у тому числі проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про місцеві державні адміністрації» та деяких інших законодавчих актів України щодо реформування територіальної організації виконавчої влади в Україні (реєстр. № 13124).

Про підтримку і необхідність термінового розгляду та схвалення проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про місцеві державні адміністрації» та деяких інших законодавчих актів України щодо реформування територіальної організації виконавчої влади в Україні (реєстр. № 13124) заявлено Всеукраїнською асоціацією органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» (Рішення Правління Асоціації міст України від 26 березня 2025 року).

Враховуючи викладене, з'ясувавши позицію народних депутатів України – членів Комітету, запрошених на засідання осіб, Комітет вирішив

рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 2 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про місцеві державні адміністрації» та деяких інших законодавчих актів України щодо реформування територіальної організації виконавчої влади в Україні (реєстр. № 13124), поданий народним депутатом України П.Фроловим та іншими народними депутатами України, за результатами розгляду в першому читанні відхилити.

Доповідачем від Комітету при розгляді цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено народного депутата України, Голову Комітету О.Шуляк.

Голова Комітету

О.ШУЛЯК

